ACTA PARASITOLOGICA POLONICA
VOL. II WARSZAWA, 2. VIII. 1954 FASC. 14

Z Zakładu Chorób Ryb Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Bydgoszczy
Kierownik: prof. dr Eugeniusz Grabda

Bożena GRABDA

Nowe stanowisko *Cephalogonimus retusus* (Dujardin, 1845) — przywry pasożytującej u żaby wodnej (*Rana esculenta* L.)

Новое место нахождения *Cephalogonimus retusus* (Dujardin, 1845) трематоды, паразитирующей у водной лягушки (*Rana esculenta* L.)

Sur la découverte d'un trématode *Cephalogonimus retusus* (Dujardin, 1845) parasite de *Rana esculenta* L. en Pologne

Fam. *Cephalogonimidae* Nicoll, 1915
Cephalogonimus retusus (Dujardin, 1845)

Syn.: *Distoma retusum* Dujardin, 1845; *Cephalogonimus europaeus* Blaizot, 1910.

Gatunek ten poza Francją (Dujardin, Blaizot), gdzie został stwierdzony w jelicie *Rana esculenta* L. i *R. temporaria* L., w nowszych czasach został opisany przez Dinnika (4) z *Rana ridibunda* Pall. ze Związku Radzieckiego (Kaukaz). Lühe (6a) podaje znalezienie tej przywry u żaby, kupionej w Hamburgu, a pochodzącej prawdopodobnie z Węgier.

W sierpniu 1953 r., badając żaby z okolic Mielna Koszalińskiego, znalazłam w jelicie jednej żaby wodnej (*Rana esculenta* L.), pochodzącej z jeziora Jamno 5 dojrzałych osobników *Cephalogonimus retusus* (Dujardin, 1845).

Ze względu na nieliczne znane dotychczas stanowiska tej przywry uważam za właściwe podać wymiary i rysunek znalezionych przeze mnie okazów.

Dinnik (4) określił swoje okazy jako *Cephalogonimus europaeus* Blaizot, 1910. Natomiast Skrjabin (8) bez wyjaśnienia za-

liczył je do *Ceph. retusus* (D u j., 1845), opierając się zapewne na krótkiej wzmiance C h a n d l e r a (2), który wyraża pogląd o identyczności obu gatunków, jednak bez przeprowadzenia analizy.

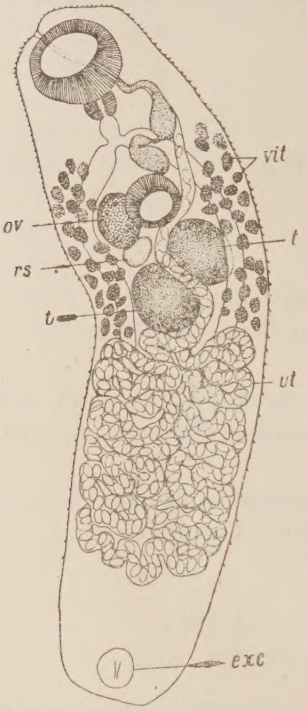

D a w e s (3) przyjmuje *Ceph. retusus* za odrębny gatunek, choć wspomina, że niektórzy autorzy uważają oba gatunki za identyczne. L e n t i F r e i t a s (5) uważają *Ceph. europaeus* za samodzielny gatunek.

Nie mając dostatecznej ilości okazów sprawy tej nie rozstrzygam, przyjmując za S k r j a b i n e m identyczność obu gatunków.

Okazy pochodzące z Polski są prawie dwukrotnie mniejsze od okazów pochodzących z ZSRR przy całkowicie zgodnych z opisem D i n n i k a i D a w e s a ogólnych stosunkach w ułożeniu i budowie narządów.

Dla umożliwienia dalszych zestawień i porównań podaję wymiary znalezionych przezemnie 5 okazów, uwzględniając powszechnie wymieniane ich cechy:

Długość ciała (longitudo corporis)	1,22— 1,78 mm
szerokość ciała (latitudo corporis)	0,48— 0,59 mm
średn. przyss. ustnej (diam. acetabuli oris)	0,184—0,232 mm
średn. przyss. brzusz. (diam. acetab. ventr.)	0,103—0,139 mm
gardziel (pharynx)	0,045—0,061×0,053—0,072 mm
jajnik (ovarium)	0,148—0,178×0,106—0,152 mm
jądro I (testis)	0,171—0,209×0,114—0,201 mm
jądro II	0,198—0,239×0,129—0,166 mm
jaja (ova)	0,027—0,038×0,015—0,023 mm

LITERATURA

1. Blaizot L. — Un nouveau trématode *Cephalogonimus europaeus* parasite intestinal de *Rana esculenta* L. Bull. d. l. Soc. Zool. d. France. T. 35, 1910.
2. Chandler A. — Three new trematodes from *Amphiuma means*. Proc. of the U. S. Nat. Mus. Vol. 63, 1923.
3. Dawes B. — The Trematoda. Cambridge, 1946.
4. Dinnik J. — K' nachożdieniju na Kawkazie *Cephalogonimus europaeus* Blaizot, 1910. Trudy Sjewańskoj Oziernoj Stancji. T. IV. Eriwań 1932.
5. Lent H. e Freitas J. F. — Estado actual de trés espécies do género „*Cephalogonimus*" Poirier, 1888 (*Trematoda*). Mem. do Inst. Osw. Cruz. T. 35, 1940.
6. Lühe M. — Parasitische Plattwürmer. *Trematodes*. Süsswasserfauna Deutschlands. Jena, 1909.
6a. Lühe M. — Parasitische Plattwürmer, Acanthocephalen. Süsswasserfauna Deutschlands. Jena, 1911.
7. Sandner H. — Contribution à la connaissance de la faune parasitaire des Batraciens des environs de Varsovie. Acta Zool. et Oecol. Univ. Lodziensis, 1949.
8. Skrjabin K. I. — Trematody żywotnych i czełowieka. T. IV. Moskwa 1950.
9. Ruszkowski J. — Materiały do fauny helmintologicznej Polski. Spr. Kom. Fizj. LX. Kraków, 1925.

Adres autorki:
Instytut Zoologiczny U. W.
Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 26/28.

РЕЗЮМЕ

Cephalogonimus retusus (Dujardin, 1845) был известен до настоящего времени только во Франции и в СССР на Кавказе (Динник).

Автор выявил наличие этой трематоды в кишке водной лягушки (*Rana esculenta* L.) в Польше, в окрестностях Мельна Кошалинского (озеро Ямно).

Особи найденые автором почти в 2 раза меньше, чем особи, описанные Динником в СССР.

RÉSUMÉ

Cephalogonimus retusus (Dujardin, 1845) jusqu'à notre époque n'est connu que de la France (Dujardin, Blaizot) et d'U. R. S. S. du Caucase (Dinnik).

L'auteur a constaté la présence de ce trématode dans l'intestin de la grénouille verte (*Rana esculenta* L.) en Pologne aux environs de Mielno Koszalińskie (lac Jamno).

Les spécimens tróuvés par l'auteur sont presque deux fois plus petits que ceux-ci décrits par Dinnik de l'U. R. S. S.